

Šalies informacinę erdvę nuolat stebintys Lietuvos kariuomenės (LK) ekspertai atkreipia dėmesį, kad besitęsiant karantinui internetinės žiniasklaidos priemonių komentarų skiltyse ir socialiniuose tinkluose toliau skleidžiama klaidinanti informacija apie vakciną nuo koronaviruso. Analitikai pastebi vykstančias destruktivias diskusijas ir tikslingas provokacijas, vyraujančius anoniminius neapykantos komentarus.

LK Strateginės komunikacijos departamento sausio mėnesį atliktos analizės duomenimis, socialiniame tinkle „Facebook“ ir Lietuvos tradicinės žiniasklaidos priemonėse publikuojamų straipsnių apie COVID-19 komentarų skiltyse, diskusijų forma bei pavienių profilių komentarais, toliau buvo skleidžiama klaidinanti informacija apie vakciną nuo koronaviruso.

Socialinio tinklo „Facebook“ grupėse analizuojamu periodu LK analitikai atkreipė dėmesį į gausėjančias diskusijas apie koronaviruso kilmę, abejojimą vakcinų efektyvumu. Komentatoriai svarstė, kad dėl laiku negaunamos kokybiškos medicininės pagalbos šalyje yra didelis mirštamumas, o karantinas tik blogina situaciją.

Pastebėta, kad sausį suaktyvėjo sąmokslo teorijų šalininkai, raginantys gyventojus nesiskiepyti.

LK analitikai atkreipė dėmesį ir į toliau tikslingai formuojamas neigiamas nuostatas karantino atžvilgiu – dalis komentatorių kėlė vaizdines nuorodas su protestais prieš karantino ribojimus Europos Sąjungos (ES) šalyse, buvo fiksuojamas komentatorių nusivylimas dėl apribotos veiklos verslo srityje. Apžvelgiamu laikotarpiu pastebėtas ir sąmokslo teorijų šalininkų suaktyvėjimas.

Sausio 20 – 27 d. komentatoriams didžiausią nepasitenkinimą kėlė karantino pratęsimo planas ir mobilumo apribojimai šalyje, dėmesio sulaukė ir Prezidento pateiktas gyventojų vakcinavimo planas. Tačiau didžiausio dėmesio šiuo periodu susilaukusi tema – Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos pasiūlymas karantiną pratęsti iki vasario 28 d., sulaukęs daug neigiamų reakcijų.

LK analitikų teigimu, didelė dalis neigiamos ir klaidinančios informacijos yra sukuriamą tikslingai – sąmoningai ir nesąmoningai bandant susilpninti visuomenės pasitikėjimą Lietuvos sveikatos apsaugos sistema, siekiama paskatinti abejoti pirmųjų šalies asmenų kompetencija.

Apžvelgtu laikotarpiu stebint Rusijos informacinę erdvę pastebėtas tikslingas Lietuvos vartotojų klaidinimas, susijęs su pasauline COVID-19 pandemija. Kai kurie Rusijos

žiniasklaidos portalai pateikė klaidinančią informaciją dėl ES patvirtintų vakcinų pirkimo, buvo keliamos abejonės dėl vakcinų, kurios pagamintos Vakarų šalyse, patikimumo. Socialiniuose tinkluose buvo platinami nežinomų gydytojų ar ekspertų komentarai apie vakcinų nuo COVID-19 neefektyvumą. Tikslingai buvo skleidžiama informacija esą vakcinacijos planai ES šalyse žlugo, nes žmonės nenori skiepytis, o pats vakcinavimo procesas yra labai lėtas.

Trečiųjų šalių žiniasklaidos priemonėse primintas ir Lietuvos pirmavimas pagal mirstančių ir koronavirusu užsikrėtusių žmonių skaičių Europoje. Visomis neigiamomis informacinėmis žinutėmis buvo stengiamasi įteigti Vyriausybės nesuvaldytą ir nekontroliuojamą situaciją dėl COVID-19 pandemijos.

Lietuvos kariuomenės analitikai identifikavo šiuos dezinformacijos skleidėjų naudojamus metodus - kuriamą ir palaikomą dezinformacijos ir netikrų naujienų srautą socialiniuose tinkluose; socialiniame tinkle „Facebook“ kuriamas bendraminčių „antivakserių“ grupes, kuriose dalinamasi nepagrįsta ir klaidinančia informacija apie COVID-19; sąmokslų teorijų ir gandų apie COVID-19 sklaidą per socialinius tinklus; vykdomą šalies sveikatos apsaugos sistemos diskreditavimą, siekiant mažinti piliečių pasitikėjimą šalies valdžia; siekį didinti įvairių socialinių grupių atskirtį.

